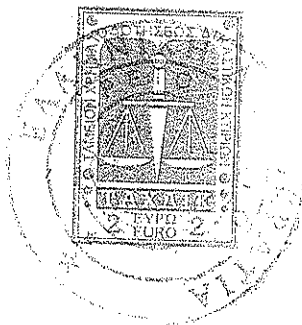

Κ.Α.

Αριθμός 257/2020

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Δ' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Καλού, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Χρήστο Βруνιώτη, Γεώργιο Χοϊμέ, Κωστούλα Φλουρή - Χαλεβίδου και Μαρία Τζανακάκη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 6 Δεκεμβρίου 2019, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσείοντος: ΝΠΔΔ με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ», που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, το οποίο εκπροσωπήθηκε από την Μαρία Γεωργιάδη, Πάρεδρο ΝΣΚ, με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Της αναιρεσίβλητης: ~~Μαρία Τζανακάκη~~ του ~~Κωνσταντίνου~~ κατοίκου Αθηνών, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Δημήτριο Αβραάμ.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 31-12-2015 αίτηση της ήδη αναιρεσίβλητης, που κατατέθηκε στο Ειρηνοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1017/2016 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 9134/2018 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί το αναιρεσεΐον με την από 24-10-2018 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, με Εισηγητή τον Αρεοπαγίτη Γεώργιο Χοϊμέ, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο πληρεξούσιος της αναιρεσίβλητης ζήτησε την απόρριψη της αίτησης αναίρεσης και την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με το άρθρο 1 παρ.1 του ν.3869/2010 («Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων...»), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 της ΥΠΟΠΑΡ. Α4 του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α/14-8-2015) και εφαρμόζεται στην επίδικη περίπτωση (άρθρ. 2 ΥΠΟΠΑΡ. Α4 άρθρ. 2 παρ.5 του ίδιου νόμου 4336/2015), ως εκ του χρόνου υποβολής - κατάθεσης, στις 31-12-2015, της ένδικης, από 31-12-2015, αίτησης του άρθρ. 4 παρ. 1 ν.3869/2010, «φυσικά πρόσωπα που στερούνται πτωχευτικής ικανότητας υπό την έννοια του άρθρου 2 του ν.3588/2007 και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους, δικαιούνται να υποβάλουν στο αρμόδιο δικαστήριο αίτηση για τη ρύθμιση των οφειλών τους κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Την ύπαρξη δόλου αποδεικνύει ο πιστωτής. Απαλλαγή του οφειλέτη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου από τα χρέη του, όπως αυτά περιγράφονται στην αίτηση της παραγράφου 1 του άρθρου 4, επιτρέπεται μόνο μία φορά. Απαίτηση πιστωτή, η οποία δεν έχει συμπεριληφθεί στην

ΣΚΕΦΘΗΚΕ
Εισηγητής

Me

[Signature]

[Signature]

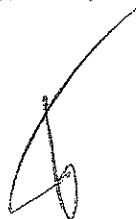

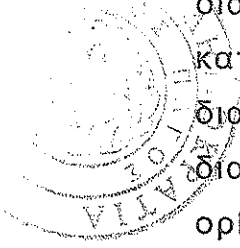
αίτηση, δεν επηρεάζεται από τη διαδικασία διευθέτησης των οφειλών του αιτούντος κατά τον παρόντα νόμο». Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, για να δικαιούται ο οφειλέτης να υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου για τη ρύθμιση των οφειλών του και απαλλαγή από το υπόλοιπο αυτών, πρέπει να βρίσκεται σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμών, που πρέπει να την περιγράψει στην αίτησή του και, ακολούθως, να αποδείξει και που δεν πρέπει να οφείλεται σε δόλο του, του οποίου (δόλου), πάντως, η ύπαρξη προτείνεται από πιστωτή. Αδυναμία πληρωμών σημαίνει ανικανότητα του οφειλέτη να εξοφλήσει τους πιστωτές του, εξαιτίας έλλειψης ρευστότητας, δηλαδή έλλειψης όσων χρημάτων απαιτούνται για να μπορεί ο οφειλέτης να ανταποκρίνεται στα χρέη του που καθίστανται ληξιπρόθεσμα και απαιτητά (όταν επέλθει ο χρόνος εκπλήρωσής τους, όπως αυτός καθορίζεται από τη δικαιοπραξία ή από τις περιστάσεις ή από τη φύση της ενοχικής σχέσης, κατ' άρθρ.323 και 340 ΑΚ), έστω και αν έχει ακίνητη ή άλλη περιουσία, η οποία, όμως, δεν μπορεί να ρευστοποιηθεί αμέσως. Δεν χρειάζεται να είναι όλες οι απαιτήσεις ληξιπρόθεσμες κατά τη στιγμή της αδυναμίας των πληρωμών. Αρκεί να είναι έστω και μία, ως προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας του ν.3869/2010, με την εξαίρεση που θα αναπτυχθεί στη συνέχεια, εφόσον, βέβαια, συντρέχει και η άλλη πιο πάνω προϋπόθεση της μόνιμης και γενικής αδυναμίας πληρωμών, αλλιώς, ο οφειλέτης ασκεί πρόωρα το δικαίωμά του και η αίτησή του θα απορριφθεί. Για τον προσδιορισμό της ρευστότητας λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα του οφειλέτη. Ειδικότερα, η αδυναμία του οφειλέτη να αντεπεξέλθει στις οφειλές του κρίνεται συνολικά με βάση τη σχέση ρευστότητάς του προς τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του και αφού ληφθούν υπόψη, εφόσον το ορίζει ο νόμος, οι απαιτούμενες δαπάνες για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών του ίδιου και των προστατευόμενων μελών της

Σελίδα 4 της 257/2020 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

οικογένειάς του. Αν η σχέση αυτή είναι αρνητική, με την έννοια ότι η ρευστότητά του δεν του επιτρέπει να ανταποκριθεί στον όγκο των οφειλών του και στην κάλυψη των βιοτικών αναγκών του, υπάρχει μόνιμη αδυναμία πληρωμής. Για την αξιολόγηση της σχέσης ρευστότητας, ληξιπρόθεσμων οφειλών και βιοτικών αναγκών λαμβάνεται υπόψη τόσο η παρούσα κατάσταση ρευστότητας του οφειλέτη όσο και αυτή που διαμορφώνεται κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων (ΑΠ 882/2019, ΑΠ 52/2019, ΑΠ 551/2018). Επισημαίνεται ότι η εν λόγω αδυναμία πληρωμών πρέπει να εξετάζεται υπό το πρίσμα της αξιοπρεπούς διαβίωσης του οφειλέτη και της οικογένειάς του, δηλαδή η μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση των πιστωτών πρέπει να συνδυάζεται με τη βασική προστασία της προσωπικής αξιοπρέπειας και, συνακόλουθα, τη διατήρηση - εξασφάλιση ενός στοιχειώδους επιπέδου διαβίωσης του οφειλέτη και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του (ΑΠ 1379/2019, ΑΠ 52/2019, ΑΠ 1208/2017). Περαιτέρω, η μόνιμη αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη, που πρέπει να υπάρχει κατά το χρονικό σημείο της κατάθεσης της αίτησης και η κατάσταση αυτή να διατηρείται μέχρι και τη συζήτηση στο ακροατήριο, μπορεί να οφείλεται σε διάφορα αίτια, όπως απόλυση από την εργασία, μείωση μισθού ή σύνταξης, σοβαρό πρόβλημα υγείας κ.λπ. (ΑΠ 882/2019, ΑΠ 551/2018). Η αδυναμία πληρωμής, κατά κανόνα, είναι πραγματικό ζήτημα, το οποίο δύναται να κριθεί από τη συνολική κατάσταση του οφειλέτη, από τη συνολική συμπεριφορά των πιστωτών του στο κρίσιμο χρονικό σημείο και την αναμενόμενη εξέλιξη στο μέλλον. Πράξεις που φανερώνουν μόνιμη αδυναμία του οφειλέτη για την αντιμετώπιση ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών του μπορούν ενδεικτικά να αποτελέσουν διαμαρτυρικά συναλλαγματικών για τη μη πληρωμή, επιταγές που δεν πληρώθηκαν κατά την εμπρόθεσμη εμφάνισή τους προς πληρωμή,

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Επίσημα

διαταγές πληρωμής πιστωτικών τίτλων, τελεσίδικες καταψηφιστικές δικαστικές αποφάσεις, αιτήματα του οφειλέτη που διατυπώνονται σε επιστολές προς δανειστές για φιλικό διακανονισμό κ.λπ. (ΑΠ 1208/2017, ΑΠ 951/2015). Εξάλλου, ορίζεται στη διάταξη του άρθρου 62 του ν. 2214/1994 «Αντικειμενικό σύστημα φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις» ότι για την εξυπηρέτηση και ασφάλιση των τοκοχρεολυτικών δανείων που χορηγούνται από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (εφεξής ΤΠΔ) για την απόκτηση πρώτης κατοικίας από δημόσιους υπαλλήλους, συνταξιούχους και λοιπούς δικαιούμενους, κατά την κείμενη νομοθεσία, κάθε δανειζόμενος υποχρεούται να εκχωρήσει υπέρ του δανειστή: α) μέχρι τα 6/10 όλων γενικά των τακτικών μηνιαίων απολαβών του (μισθός, επιδόματα, μηνιαία αναλογία δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ΔΙΒΕΕΤ κ.λπ.), β) μέχρι τα 6/10 της κύριας και επικουρικής σύνταξής του και όλων γενικά των μερισμάτων και άλλων παροχών που τακτικά λαμβάνει από τα ασφαλιστικά του ταμεία (τα ποσοστά αυτά των εδαφίων α' και β' μειώθηκαν σε 3/10 σύμφωνα με την ΥΑ2/19843/0094 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 677/Β/7-3-2012), γ) τα 3/4 από το εφάπαξ βοήθημα που χορηγείται σ' αυτόν από οποιοδήποτε ασφαλιστικό του φορέα ή από την οριζόμενη από την εργατική νομοθεσία αποζημίωση λόγω λύσης της εργασιακής σχέσεως (παρ. 1). Οι εκχωρήσεις αυτές είναι ισχυρές, ενώ καταργείται κάθε αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη (παρ. 2). Τροποποιήσεις και συμπληρώσεις του άρθρου 62 του ν. 2214/1994 επέφεραν οι νόμοι 2592/1998, 3453/2006, 3867/2010 και 4038/2012. Επίσης, κατά το άρθρο 25 παρ. 6 του ν. 3867/2010, με αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΠΔ, μπορούν, ύστερα από αίτηση του υπόχρεου, να καθορίζονται όροι εξυπηρέτησης, επιμέρους συμφωνίες των δανειακών συμβάσεων και η διευθέτηση των τόκων υπερημερίας των μη κανονικά

Σελίδα 6 της 257/2020 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

εξυπηρετούμενων, οποιουδήποτε είδους, δανειακών συμβάσεων που έχει χορηγήσει προς φυσικά πρόσωπα το ΤΠΔ. Από όλες τις προπαρατιθέμενες διατάξεις προκύπτει ότι στη ρύθμιση του ν. 3869/2010 υπάγονται και οφειλές από στεγαστικά δάνεια, τα οποία το ΤΠΔ χορήγησε σε υπαλλήλους που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας και τα οποία οι δανειολήπτες εξοφλούν με επιτρεπόμενη, κατά νόμο, (προ)εκχώρηση του οριζόμενου ποσοστού των μηνιαίων απολαβών τους. Στην περίπτωση που ο νόμος ήθελε να εξαιρέσει από τη ρύθμιση αυτή τις οφειλές από δάνεια προς το παραπάνω πιστωτικό ίδρυμα θα το είχε πράξει ρητά, όπως έπραξε με την προσθήκη της γ' περίπτωσης στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 του ν.3869/2010 με το άρθρο 20 παρ. 15 του ν. 4019/2011, όπου προβλέφθηκε εξαίρεση από την προκείμενη ρύθμιση των χορηγούμενων δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16 του ν. 3586/2007, ενώ, ούτε στις προβλεπόμενες εξαιρέσεις του τροποποιημένου, κατά τα προαναφερόμενα, άρθρου 1 παρ. 4 του ίδιου ν. 3869/2010, συμπεριλαμβάνεται η οφειλή προς το ΤΠΔ. Εξάλλου, δεν προκύπτει εξαίρεση ούτε από τη ρύθμιση του άρθρου 25 παρ. 6 του ν. 3867/2010, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στον δανειολήπτη να ζητήσει - επιτύχει με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΤΠΔ ευνοϊκότερους όρους εξυπηρέτησης των δανειακών συμβάσεων (ΑΠ 1379/2019, ΑΠ 1031/2015). Σε κάθε περίπτωση, η εξαίρεση των δανείων του ΤΠΔ από τη ρύθμιση του ν. 3869/2010 θα προσέκρουε στην αρχή της ισότητας, που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Συντάγματος, γι' αυτό οι δανειολήπτες του εν λόγω Ταμείου, σε σχέση με τους δανειολήπτες των υπόλοιπων πιστωτικών ιδρυμάτων, θα στερούνταν των ευνοϊκών διατάξεων του ν. 3869/2010, δεδομένου ότι από το ν. 3867/2010 δεν προκύπτουν ευνοϊκές διατάξεις ανάλογες του ν. 3869/2010, καθώς το άρθρο 25 παρ. 6 του ν.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Εισηγητής

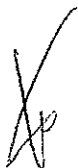

3867/2010, όπως προεκτέθηκε, προβλέπει όρους διευκόλυνσης και εξυπηρέτησης των δανείων, όχι όμως και απαλλαγή, όπως προβλέπει ο ν. 3869/2010. Με βάση όσα αναπτύχθηκαν, προκύπτει ότι στην περίπτωση οφειλών από στεγαστικά δάνεια που το ΤΠΔ χορήγησε σε υπαλλήλους και που οι δανειολήπτες εξοφλούν με εκχώρηση υπέρ του δανειστή ποσοστού των μηνιαίων απολαβών τους, η αδυναμία πληρωμών του οφειλέτη δεν αναιρείται, όταν η εξόφληση του εν λόγω πιστωτή γίνεται σε βάρος των στοιχειωδών αναγκών του ίδιου του οφειλέτη και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του. Και τούτο, γιατί η προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας επιβάλλει να χαρακτηριστεί ως αδυναμία πληρωμών η περίπτωση του οφειλέτη που ικανοποιεί το σύνολο των οφειλών του, αν διαθέτει για το σκοπό αυτόν ένα μεγάλο μέρος των εισοδημάτων του, αλλά χωρίς να εξασφαλίζει το στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης για τον ίδιο και την οικογένειά του. Και το πρόσωπο αυτό βρίσκεται σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμών. Διαφορετική αντιμετώπιση θα προέτασσε την ικανοποίηση των πιστωτών σε βάρος της ανθρώπινης αξιοπρέπειας του οφειλέτη, ακόμη και της επιβίωσής του, κατάσταση που δεν γίνεται αποδεκτή από το γράμμα και το σκοπό του ν. 3869/2010 (ΑΠ 1379/2019). Μάλιστα, στην περίπτωση αυτή, δηλαδή της οφειλής προς το ΤΠΔ από παροχή στεγαστικού δανείου με την παράλληλη, από το νόμο, υποχρέωση του δανειολήπτη να συνάψει με το ΤΠΔ σύμβαση εκχώρησης, ανακύπτει ανάγκη ο τελευταίος, έστω και αν το δάνειό του φέρεται να εξυπηρετείται κανονικά, λόγω της εκχώρησης του μισθού του κ.λπ., να επιδιώξει και επιτύχει ένταξη και υπαγωγή στη ρύθμιση του ν.3869/2010, αν έχει υποστεί σημαντική μείωση του μισθού ή της σύνταξής του, καθόσον η εκχώρηση που έγινε στο παρελθόν παραμένει, αναλογικά, σε υψηλό ποσό, αφού αυτή υπολογίστηκε στο αρχικό αυξημένο ποσό του μισθού ή της σύνταξης του

Σελίδα 8 της 257/2020 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

δανειολήπτη - οφειλέτη. Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 560 αριθμ.1 εδάφ. α' του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται «αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου, στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών...». Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοστεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοστεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοστεί εσφαλμένα, η δε παραβίαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή. Στην περίπτωση που το δικαστήριο έκρινε κατ' ουσίαν, η παραβίαση κανόνα ουσιαστικού δικαίου κρίνεται με βάση τα πραγματικά περιστατικά που ανέλεγκτα το δικαστήριο της ουσίας δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν και την υπαγωγή τους στο νόμο και ιδρύεται αυτός ο λόγος αναίρεσης αν οι πραγματικές παραδοχές της απόφασης καθιστούν φανερή την παραβίαση. Με το λόγο αυτόν δεν επιτρέπεται να πλήττεται η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κατά την εκτίμηση των αποδείξεων, υπό την επίκληση ότι αυτή παραβίασε κανόνα ουσιαστικού δικαίου, που δεν ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο κατά το άρθρο 561 παρ 1 ΚΠολΔ. Ακόμη, κατά τη διάταξη του άρθρου 560 αριθμ.6 του ΚΠολΔ, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του ν.4335/2015, ο οποίος άρχισε να ισχύει από 1-1-2016, μεταξύ των άλλων, και για τα ένδικα μέσα που κατατίθενται από την ημερομηνία αυτή (άρθρο 1 άρθρο ένατο παρ. 2 και 4 αυτού), όπως είναι η υπό κρίση αίτηση αναίρεσης, κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, καθώς και των αποφάσεων των πρωτοδικείων που εκδίδονται σε εφέσεις κατά των αποφάσεων των ειρηνοδικείων, αναίρεση επιτρέπεται και αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζήτημα που ασκεί ουσιώδη επίδραση στην έκβαση

ΔΕΦΗΘΗΚΕ
Εισηγητής

της δίκης. Ο λόγος αυτός δεν προβλεπόταν μεταξύ των περιοριστικά αναφερόμενων στο παραπάνω άρθρο λόγων, όπως τούτο ίσχυε πριν αντικατασταθεί με το ν. 4335/2015. Από τη διάταξη αυτή, που αποτελεί, όπως και εκείνη του άρθρου 559 αριθμ.19 του ίδιου Κώδικα, κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παρ.3 του Συντάγματος, προκύπτει ότι ο παρών λόγος αναίρεσης ιδρύεται όταν στην ελάσσονα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας) ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή της (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία). Δεν έχει, όμως, εφαρμογή η διάταξη αυτή, όταν οι ελλείψεις ανάγονται στην εκτίμηση των αποδείξεων και, ιδίως, στην ανάλυση, στάθμιση και αιτιολόγηση του πορίσματος που εξάγεται απ' αυτές, γιατί στην κρίση του αυτή το δικαστήριο προβαίνει ανέλεγκτα κατά το άρθρο 561 παρ.1 του ΚΠολΔ, εκτός αν δεν είναι σαφές και πλήρες το πόρισμα και για το λόγο αυτόν γίνεται αδύνατος ο αναιρετικός έλεγχος. Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς και όχι γιατί αποδείχθηκε ή γιατί δεν αποδείχθηκε. Τα επιχειρήματα του δικαστηρίου που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές, με βάση τις οποίες διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και, άρα, δεν αποτελούν «αιτιολογία» της απόφασης, ώστε, στο πλαίσιο της υπόψη διάταξης του άρθρου 560 αριθμ. 6 (ή 559 αριθμ.19) του ΚΠολΔ, αυτή να επιδέχεται μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναίρεσης ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαιτέρως και διεξοδικά τα επιχειρήματα των διαδίκων που δεν συνιστούν αυτοτελείς

ισχυρισμούς, οπότε ο σχετικός λόγος αναίρεσης είναι απαράδεκτος Τέλος, κατά το άρθρο 14 του ν.3869/2010, οι αποφάσεις του δικαστηρίου υπόκεινται σε έφεση και σε αναίρεση σύμφωνα με το άρθρο 560 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Στην ερευνώμενη περίπτωση, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, που δίκασε ως Εφετείο, με την πληττόμενη 9134/2018 απόφασή του, που εκδόθηκε κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρ.3 εδάφ.β' ν.3869/2010, 739 επ. ΚΠολΔ), δέχθηκε, κατά την αναιρετικά ανέλεγκτη, ως προς τα πραγματικά γεγονότα (άρθρ. 561 παρ. 1 ΚΠολΔ), κρίση του, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: [...Η αιτούσα και ήδη εκκαλούσα υπέβαλε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αθηνών την από 31-12-2015 αίτησή της για ρύθμιση της οφειλής που είχε αναλάβει κατά χρόνο προγενέστερο του έτους από την κατάθεση της αίτησης έναντι του πρώτου καθού η αίτηση και ήδη εφεσιβλήτου ΝΠΔΔ Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων από την από 4-12-2001 σύμβαση στεγαστικού δανείου, η οποία ανερχόταν κατά κεφάλαιο έως 31-12-2015 στο ποσό των 49.725,18 ευρώ και στο ποσό των 78.044,04 ευρώ ως την εξόφληση του δανείου στις 31-12-2031. Επισημαίνεται ότι το ύψος της επίδικης οφειλής καθορίζεται από τις αναλυτικές καταστάσεις αυτής, που απεστάλησαν από το πρώτο καθού και ήδη εφεσίβλητο στην αιτούσα, μετά από αίτηση της τελευταίας, καθότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 3869/2010, το Δικαστήριο, προκειμένου να προχωρήσει στη ρύθμιση, ελέγχει μόνο την ύπαρξη των αμφισβητούμενων απαιτήσεων. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής και σε συνδυασμό με τα όσα αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 8, η ένταξη της απαίτησης στη ρύθμιση θα γίνει με τη μορφή και το ύψος που την εισφέρει ο οφειλέτης, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα τροποποίησης του ύψους ή των δεδουλευμένων τόκων από το Δικαστήριο... Το δε αμέσως αναφερθέν χρέος προς το άνω ΝΠΔΔ καθού η αίτηση και ήδη

ΦΕΡΡΗΘΗΚΕ
Ο Εισαγγελέας

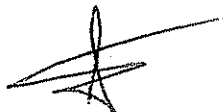

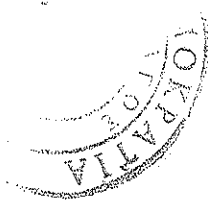
εφεσίβλητο, είναι εξασφαλισμένο με πρώτη προσημείωση υποθήκης για το ποσό των 23.000.000 δρχ. και ήδη 67.498,166 ευρώ, επί διαμερίσματος ισογείου ορόφου, επιφανείας 110 τ.μ., εκ των οποίων τα 95 τ.μ. αντιστοιχούν στο διαμέρισμα και τα 15 τ.μ. σε στεγασμένο χώρο στάθμευσης αυτοκινήτου συνεχόμενου του διαμερίσματος, που κείται στην Αθήνα, επί της οδού Ορειβασίου, αριθμ. 9, στη θέση «Πολύγωνο». Πέραν της άνω οφειλής, η αιτούσα και ήδη εκκαλούσα οφείλει, κατά το χρόνο συζήτησης της έφεσής της, από σύμβαση πιστωτικής κάρτας, το ποσό των 780 ευρώ στην ανώνυμη τραπεζική εταιρία με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.», η οποία, ωστόσο, δεν έχει καταστεί ληξιπρόθεσμη, καθώς εξυπηρετείται κανονικά και εξοφλείται τμηματικά από φιλικό πρόσωπο της εκκαλούσας με μηνιαίες καταβολές... και ως εκ τούτου δεν καταλαμβάνεται από τη ρύθμιση του Ν. 3869/2010... Εξάλλου, από τα προμνησθέντα αποδεικτικά μέσα, αποδείχθηκε ότι το ανωτέρω στεγαστικό δάνειο, που έλαβε η αιτούσα και ήδη εκκαλούσα από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ικανοποιείται με την παρακράτηση του ποσού των 406,49 ευρώ μηνιαίως από τα εισοδήματά της μέχρι τις 31-12-2031. Δηλονότι, η επίμαχη οφειλή εξυπηρετείται, μεν, κανονικά με απευθείας παρακράτηση της μηνιαίας τοκοχρεωλυτικής δόσης από το μισθό της αιτούσας και ήδη εκκαλούσας, όπως προκύπτει άλλωστε και από τις προσκομιζόμενες από την ίδια, κατά τα κατωτέρω αναλυτικώς εκτιθέμενα, βεβαιώσεις αποδοχών της, ωστόσο, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, τούτο δύναται να ενταχθεί στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010. Ειδικότερα, κατά τα προδιαληφθέντα, στόχος της, εκ μέρους της δανειολήπτριας και ήδη εκκαλούσας, εκχώρησης δεν είναι η παγιοποίηση του ποσού της οφειλής της προς το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, αλλά η σε κάθε περίπτωση εξασφάλιση της αποπληρωμής της οφειλής, σε όποιο ποσό και αν

Σελίδα 12 της 257/2020 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

ανέρχεται αυτή, με συνέπεια, αφενός μεν τα παρακρατούμενα χρηματικά ποσά να αποτελούν μέρος του εισοδήματος της εκκαλούσας δανειολήπτριας και αφετέρου το Δικαστήριο να δύναται να προβεί σε αναπροσαρμογή της οφειλής της δανειολήπτριας προς το άνω ΝΠΔΔ και, αντιστοίχως, στον περιορισμό της μηνιαίας δόσης με βάση τις οικονομικές δυνατότητες της οφειλέτιδος, οπότε η εκχώρηση θα ισχύει, πλέον, για το ποσό, που θα διατάξει το Δικαστήριο. Τούτων δοθέντων, οι ισχυρισμοί του ήδη εφεσιβλήτου Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, τους οποίους το τελευταίο επαναφέρει και ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου προς αντίκρουση της κρινόμενης έφεσης και με τους οποίους υποστηρίζεται ότι η υπαγωγή στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010 της ήδη εκχωρηθείσας απαίτησης μέρους του μισθού της εκκαλούσας, που έχει ήδη εκχωρηθεί ταυτόχρονα με την κατάρτιση του ένδικου στεγαστικού δανείου πολυετούς διάρκειας, παραβιάζει ευθέως τις διατάξεις των άρθρων 62 του Ν. 2214/1994, 25 του Ν. 3867/2010 και των άρθρων 455, 460, 461 ΑΚ, είναι αβάσιμοι και απορριπτέοι. Συνακόλουθα, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλουμένη απέρριψε την από 31-12-2015 αίτηση της εκκαλούσας για την υπαγωγή της στις διατάξεις του Ν. 3869/2010 με την προεκτεθείσα αιτιολογία, έσφαλε ως προς την ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου, κατά παραδοχή των λόγων της υπό κρίση έφεσης ως ουσιαστικά βασίμων. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση ως κατ' ουσίαν βάσιμη... και να κρατηθεί από το παρόν Δικαστήριο η από 31-12-2015 αίτηση, η οποία είναι αρκούντως ορισμένη και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις που προδιαλήφθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσας, προς εξέταση και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα. Περαιτέρω, από τα προμνησθέντα αποδεικτικά μέσα, αποδείχθηκε ότι η αιτούσα, ηλικίας σήμερα 50 ετών, εργάζεται ως τραπεζοκόμος στο νοσοκομείο «ΕΛΠΙΣ» και είναι

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ
Εισαγγελέως

έγγαμη με τον ενώπιον του ακροατηρίου του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου ενόρκως εξετασθέντα μάρτυρα Μιχαήλ Ζαμπούρα, ο οποίος εργάζεται στο νοσοκομείο «ΛΑΪΚΟ» ως μεταφορέας ασθενών, από το μεταξύ τους, δε, γάμο, έχουν αποκτήσει δύο τέκνα, το Σταμάτη, ηλικίας σήμερα 19 ετών και το Δημήτριο - Παναγιώτη, ηλικίας σήμερα 15 ετών. Η αιτούσα διαμένει στο επί της οδού Ορειβασίου, αριθμ. 9, στο Πολύγωνο Αθηνών, ήδη αναφερθέν διαμέρισμα της κυριότητάς της, το οποίο περιήλθε σε αυτήν, με το προϊόν του ανωτέρω στεγαστικού δανείου από το καθού η αίτηση ΝΠΔΔ, δυνάμει του υπ' αριθμ. 1752/27-7-2003 συμβολαίου της συμβολαιογράφου Αθηνών Αικατερίνης Χριστοπούλου, νομίμως μεταγεγραμμένου, η αντικειμενική αξία του οποίου ανέρχεται στο ποσό των (78.104,25 ευρώ το διαμέρισμα + 4.567,50 η θέση στάθμευσης) 82.671,75 ευρώ... και δεν υπερβαίνει το όριο του αφορολόγητου ποσού προσαυξημένου κατά 50%, όπως απαιτεί ο νόμος για την εξαίρεσή του από την εκποίηση. Το εν λόγω διαμέρισμα χρησιμεύει ως κύρια κατοικία της αιτούσας και της οικογένειάς της. Οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές της αιτούσας ανέρχονται σήμερα στο ποσό των 854,66 ευρώ, από το οποίο, όμως, παρακρατείται μηνιαίως το ποσό των 406,49 ευρώ ως μηνιαία τοκοχρεωλυτική δόση προς το καθού η αίτηση ΝΠΔΔ Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την εξόφληση του εκ μέρους της ληφθέντος ανωτέρω στεγαστικού δανείου, το δε παρακρατηθέν, από το μισθό της αιτούσας, ποσό συμπεριλαμβάνεται στο διαθέσιμο εισόδημά της. Εξάλλου, οι καθαρές μηνιαίες αποδοχές του συζύγου της από τη ρηθείσα εργασία του στο νοσοκομείο «ΛΑΪΚΟ» ανέρχονται σήμερα... στο ποσό των 908,22 ευρώ. Περαιτέρω, το δηλωθέν συνολικό εισόδημα της αιτούσας ανερχόταν κατά τα οικονομικά έτη 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016, αντιστοίχως, σε 15.696,67 ευρώ, 16.360,59 ευρώ, 15.496,69 ευρώ, 14.296,75

Σελίδα 14 της 257/2020 πολιτικής απόφασης του Αρείου Πάγου

ευρώ, 10.827,24 ευρώ, 10.098,22 ευρώ, 10.114,85 ευρώ και 10.272,54 ευρώ, προερχόμενο από μισθωτές υπηρεσίες, όπως προκύπτει από τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος των αντίστοιχων ετών, ενώ του συζύγου της κατά τα ρηθέντα οικονομικά έτη, αντιστοίχως, σε 16.004,31 ευρώ, 17.243,11 ευρώ, 15.888,49 ευρώ, 14.922,15 ευρώ, 11.928,56 ευρώ, 12.455,86 ευρώ, 12.369,57 ευρώ και 11.908,29 ευρώ, προερχόμενο επίσης από μισθωτές υπηρεσίες και σύμφωνα με τις ίδιες δηλώσεις φορολογίας των σχετικών ετών. Από την προαναφερόμενη αναλυτική παράθεση των εισοδημάτων της αιτούσας και του συζύγου της, προκύπτει προοδευτική μείωση των οικογενειακών εισοδημάτων της από το έτος 2009 και εφεξής, που οφείλεται στη σημαντική και οπωσδήποτε απρόβλεπτη μείωση των αποδοχών τους, λόγω της επελθούσας οικονομικής κρίσης, ενώ γνωστή είναι και η ραγδαία αύξηση του κόστους ζωής, λόγω των αυξημένων φόρων, που επίσης για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης επιβλήθηκαν. Παρεκτός, όμως, της δυσχερούς οικονομικής κατάστασης στην οποία περιήλθε η αιτούσα λόγω της μείωσης των αποδοχών της, η ίδια εμφάνισε καρκίνο του μαστού και το έτος 2014 υποβλήθηκε σε διπλή μαστεκτομή και αποκατάσταση... Προσέτι, το ήδη ενήλικο τέκνο της αιτούσας Σταμάτης εισήχθη στο Τ.Ε.Ι. Στερεάς Ελλάδος (τμήμα μηχανικών τεχνολογίας αεροσκαφών Τ.Ε.) που εδρεύει στα Ψαχνά Ευβοίας και από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 φοιτά σε αυτό..., οι δε μεταβάσεις του, για την παρακολούθηση των μαθημάτων της σχολής του, αύξησαν το κόστος των οικογενειακών δαπανών. Περαιτέρω, από τα ίδια αποδεικτικά μέσα, αποδείχθηκε ότι μοναδικό αξιόλογο περιουσιακό στοιχείο της αιτούσας αποτελεί το προαναφερθέν διαμέρισμα στο Πολύγωνο Αθηνών που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία της ίδιας και της οικογένειάς της. Η αιτούσα έχει στη συγκυριότητά της, κατά το ποσοστό των 3,4% εξ αδιαιρέτου, ένα

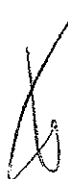
ΕΠΡΗΘΗΚΕ
Εισηγητής

οικόπεδο, εντός του οικισμού Καμαρούλας του Δήμου Αγρινίου Αιτωλοακαρνανίας, εκτάσεως 550 τ.μ., καθώς και κατά το ποσοστό των 6,81% εξ αδιαίρετου της συγκυριότητάς της πέντε αγροτεμάχια, ξερικά και μη καλλιεργήσιμα, άπαντα κείμενα στο Δήμο Παρακαμπυλίων Αιτωλοακαρνανίας..., ενώ δεν αποδείχθηκε ότι η αιτούσα διαθέτει άλλη πηγή εισοδήματος πλην του μηνιαίου μισθού της. Υπό τα προεκτεθέντα, το ποσό που απαιτείται μηνιαίως για την κάλυψη των βιοτικών αναγκών της αιτούσας, του συζύγου της και των δύο τέκνων τους, ήτοι για διατροφή, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ένδυση, υπόδηση, μετακίνηση, λειτουργικά έξοδα κατοικίας, δαπάνες εκπαίδευσης, επισκευή και συντήρηση οικιακού εξοπλισμού, είδη οικιακής κατανάλωσης και ατομικής φροντίδας, δαπάνες εστίασης κ.λ.π., ανέρχεται στο ύψος των 1.200 ευρώ, το οποίο, άλλωστε, ανταποκρίνεται στην απαίτηση διατήρησης του ελάχιστου ορίου αξιοπρεπούς διαβίωσής τους (άρθρο 2 παρ. 1 Συντ.), λαμβανομένου, όμως, υπόψη και του ότι ο οφειλέτης, ο οποίος αιτείται την υπαγωγή του στις ευεργετικές ρυθμίσεις του Ν. 3869/2010, πρέπει, από την πλευρά του, να μειώσει τις δαπάνες του στις απολύτως απαραίτητες για το προβλεπόμενο από το νόμο χρονικό διάστημα των τριών έως πέντε ετών. Ακολούθως, ενόψει της μη αναμενόμενης ουσιαστικής βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης της αιτούσας, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερα δυσμενών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στη χώρα, προκύπτει ότι συντρέχουν στο πρόσωπο της αιτούσας οι προϋποθέσεις υπαγωγής της στη ρύθμιση του Ν. 3869/2010 και ειδικότερα σε αυτή των άρθρων 8 παρ. 2 και 9 παρ. 2 του Νόμου αυτού, δοθέντος ότι, όσον αφορά τη δεύτερη ρύθμιση, η αιτούσα οφειλέτιδα έχει υποβάλει νομίμως αίτημα εξαίρεσης, από την εκποίηση, για την ικανοποίηση του καθού ΝΠΔΔ, του προαναφερθέντος διαμερίσματος της κυριότητάς της, το οποίο

αποτελεί το μοναδικό της περιουσιακό στοιχείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία της, το εν λόγω δε αίτημα πρέπει υποχρεωτικά να γίνει δεκτό από το Δικαστήριο, εφόσον η αξία της κατοικίας τούτης δεν υπερβαίνει, ως προελέχθη, το προβλεπόμενο από τις ισχύουσες διατάξεις όριο αφορολόγητης απόκτησης πρώτης κατοικίας, προσαυξημένο κατά 50%. Θα πρέπει, δηλαδή, να γίνει συνδυασμός των ρυθμίσεων του ως άνω Νόμου και, συγκεκριμένα, αυτής του άρθρου 8 παρ. 2 για μηνιαίες καταβολές επί πενταετία, μέχρι το συνολικό ποσό που ανέρχεται στο 80% της αντικειμενικής αξίας επί της ως άνω κύριας κατοικίας της κυριότητας της αιτούσας, προκειμένου να εξαιρεθεί αυτή από την εκποίηση. Εξάλλου, η εκποίηση των, ως άνω, μικρών ποσοστών συγκυριότητας της αιτούσας στα προεκτεθέντα αγροτεμάχια, πέραν της κύριας κατοικίας της, δεν θα επέφερε σημαντικό ποσό για την ικανοποίηση του καθού ΝΠΔΔ πιστωτή της, αφού πρόκειται για ακίνητα χαμηλής αξίας και ως εκ τούτου δεν κρίνεται απαραίτητη η εκποίησή τους, με δεδομένο το υψηλό κόστος της διαδικασίας ρευστοποίησης, οπότε, ακόμα κι αν εκποιηθούν, το όφελος, υπέρ του καθού Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, θα είναι αμελητέο και όσα περί του αντιθέτου υποστηρίζονται από το τελευταίο τυγχάνουν αβάσιμα και απορριπτέα. Εξάλλου, η επιδίωξη για ρύθμιση δε συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, καθώς η άσκηση του δικαιώματος αυτού δεν έρχεται σε αντίθεση με την καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικοοικονομικό σκοπό του δικαιώματος. Αντιθέτως, κρίνεται ότι είναι απολύτως σύμφωνη με το γράμμα και το πνεύμα του νόμου και δεν ασκείται άσκοπα, αλλά σύμφωνα με το σκοπό των διατάξεων του Ν. 3869/2010, κατά την αιτιολογική έκθεση αυτού και σύμφωνα με τους παγιωμένους ηθικούς κανόνες που χαρακτηρίζουν τη συμπεριφορά του μέσου συνετού ανθρώπου, απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών του καθού.

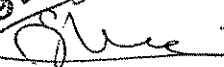
ΔΕΦΡΗΘΗΚΕ
Α. Ε. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

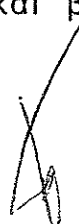

Ωσαύτως, η ρύθμιση των χρεών της αιτούσας θα γίνει, κατά πρώτο λόγο, με μηνιαίες καταβολές στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, από τα εισοδήματά της, για το χρονικό διάστημα των πέντε ετών (60) μηνών, που αρχίζουν από την επίδοση της παρούσας απόφασης. Όσον αφορά το ειδικότερο περιεχόμενο της ρύθμισης αυτής, η αιτούσα, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα...]. Με βάση τις παραδοχές αυτές, το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών δέχθηκε, ως ουσιαστικά βάσιμη, την από 26-1-2017 έφεση της αναιρεσίβλητης κατά της πρωτόδικης 1017/Φ7396/2016 απόφασης του Ειρηνοδικείου Αθηνών, που είχε κρίνει διαφορετικά και, αφού την εξαφάνισε, κράτησε και δίκασε κατ' ουσίαν την υπόθεση και, τελικά, δέχθηκε την ένδικη, από 31-12-2015 και με αύξοντα αριθμό κατάθεσης 7396/31-12-2015, αίτηση της αναιρεσίβλητης για ρύθμιση των οφειλών της κατά τις διατάξεις του ν.3869/2010. Κρίνοντας, έτσι, το πιο πάνω δικαστήριο, έστω και με ελλιπείς αιτιολογίες που αντικαθίστανται, στην ουσία, με αυτές της παρούσας απόφασης (άρθρ. 578 ΚΠολΔ), δεν παραβίασε, ευθέως, με εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή, ούτε εκ πλαγίου, τις διατάξεις ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 1 παρ. 1 ν. 3869/2010, 323 και 340 ΑΚ, που παρατέθηκαν στην μείζονα σκέψη, ενώ διέλαβε στην απόφασή του σαφείς, επαρκείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες που καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο για το αν οι διατάξεις αυτές εφαρμόστηκαν ορθά ή όχι. Ειδικότερα, με το να δεχθεί ότι η αναιρεσίβλητη, έστω και αν το μοναδικό δάνειό της προς το ΤΠΔ είναι ενήμερο, εξυπηρετούμενο κανονικά, λόγω της εκχώρησης ποσοστού από το μισθό της και δεν έχει καμία ληξιπρόθεσμη οφειλή προς αυτό ή σε άλλον πιστωτή (ιδιώτη ή μη), μπορεί να υπαχθεί στις ευεργετικές διατάξεις του ν. 3869/2010, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις αυτές, καθόσον, όπως εκτέθηκε στη μείζονα σκέψη, η εξόφληση των πιστωτών δεν αναιρεί την αδυναμία πληρωμών του

οφειλέτη, όταν η εξόφληση γίνεται σε βάρος των στοιχειωδών αναγκών του ιδίου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του, όταν δηλαδή αδυνατεί να ικανοποιήσει τις βιοτικές του ανάγκες και να εξασφαλίσει ένα στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης για τον ίδιο και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς του. Το γεγονός ότι το ΤΠΔ παρακρατεί, με βάση τη μεταξύ αυτού και της δανειολήπτριας - αναιρεσίβλητης σύμβαση εκχώρησης ποσοστού του μισθού της τελευταίας, ποσό από το μισθό της, δεν σημαίνει ότι για το λόγο αυτόν και μόνο ελλείπει η προϋπόθεση της μόνιμης αδυναμίας πληρωμής και της υπαγωγής της στο ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του ν. 3869/2010, εφόσον, μετά από έρευνα των βιοτικών αναγκών της οφειλέτριας και της οικογένειάς της, διαπιστωθεί ότι τα εισοδήματά της δεν επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών για τις βιοτικές ανάγκες της, παράλληλα με την ικανοποίηση των απαιτήσεων των δανειστών, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν. Εξάλλου, ούτε η διάταξη του άρθρου 25 του ν. 3867/2010, που προβλέπει τη δυνατότητα του δανειολήπτη να ζητήσει από το Δ.Σ. του ΤΠΔ και να επιτύχει εξωδικαστική ρύθμιση του χρέους του, δεν αναιρεί οποιαδήποτε άλλη διαδικασία δικαστική, όπως η προκείμενη του ν. 3869/2010, καθώς με τις διατάξεις του νόμου αυτού προβλέπονται ευνοϊκότερες ρυθμίσεις για τους δανειολήπτες από εκείνες του άρθρου 25 του ν. 3867/2010 και, επομένως, δεν μπορεί να στερηθεί τις ευνοϊκές αυτές ρυθμίσεις, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν. Κατά συνέπεια, είναι αβάσιμοι οι σχετικοί, από τους αριθμούς 1 και 6 του άρθρου 560 ΚΠολΔ, τρίτος και πρώτος, αντίστοιχα, λόγοι αναίρεσης, με τους οποίους το αναιρεσεϊόν υποστηρίζει ότι α) η αναιρεσίβλητη δεν μπορεί να υπαχθεί στην ευνοϊκή ρύθμιση του ν.3869/2010, επειδή δεν είχε ούτε μία ληξιπρόθεσμη οφειλή έναντι αυτού, ούτε έναντι οποιουδήποτε άλλου και β) δεν αναφέρεται στην προσβαλλόμενη απόφαση,

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ούτε, εν πάση περιπτώσει, διευκρινίζεται ότι η αναιρεσίβλητη, κατά τον κρίσιμο χρόνο της κατάθεσης (στις 31-12-2015) της αίτησής της, είχε, έστω και μία, ληξιπρόθεσμη οφειλή συγκεκριμένου ποσού και χρονικού διαστήματος, προερχόμενη από τη δανειοδοτική σύμβαση του έτους 2001. Η αιτίαση, περαιτέρω, που περιέχεται στον πρώτο, από τον αριθμό 6 του άρθρου 560 ΚΠολΔ, λόγο αναίρεσης (και που συνίσταται στο ότι το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών δέχθηκε ότι η αίτηση απορρίφθηκε από το πρωτόδικο δικαστήριο κατά παραδοχή ένστασης του αναιρεσείοντος για το ότι δεν επιτρέπεται, κατά νόμο, η υπαγωγή των δανείων που χορηγεί το τελευταίο σε ιδιώτες στη ρύθμιση του ν.3869/2010, ενώ αυτή είχε απορριφθεί ως μη νόμιμη, και συγκεκριμένα επειδή ασκήθηκε πρόωρα), είναι, προεχόντως, απαράδεκτη, εξαιτίας της αοριστίας της, διότι το αναιρεσείον δεν επικαλείται ποία επίδραση είχε η αιτιολογία αυτή στο διατακτικό της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης.

Από τις διατάξεις των άρθρων 744 και 759 παρ. 3 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δικαστήριο, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, μπορεί και αυτεπαγγέλτως να διατάζει κάθε μέτρο πρόσφορο για την εξακρίβωση πραγματικών γεγονότων, ακόμη και εκείνων που δεν έχουν προταθεί και ιδιαίτερα γεγονότων που συντελούν στην προστασία των ενδιαφερομένων ή της έννομης σχέσης ή του γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος (άρθρ. 744) και ότι το δικαστήριο, ακόμη και αποκλίνοντας από τις διατάξεις που ρυθμίζουν την απόδειξη, διατάζει αυτεπαγγέλτως καθετί που, κατά την κρίση του, είναι απαραίτητο για την εξακρίβωση της αλήθειας των πραγματικών γεγονότων (άρθρ.759 παρ.3). Με τις διατάξεις αυτές εισάγεται απόκλιση από τη ρύθμιση του άρθρου 106 ΚΠολΔ και καθιερώνεται για τις υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας το ανακριτικό σύστημα, το οποίο παρέχει στο δικαστήριο ελευθερία αυτεπάγγελτης ενέργειας και συλλογής του

αποδεικτικού υλικού και εξακρίβωσης πραγματικών γεγονότων, ακόμη και εκείνων που δεν έχουν προταθεί, τα οποία ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Η ειδική αυτή ρύθμιση καταλαμβάνει τις γνήσιες και τις μη γνήσιες υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας, δηλαδή και εκείνες τις ιδιωτικές διαφορές που ο νόμος παραπέμπει για εκδίκαση στην ειδική αυτή διαδικασία, λόγω της απλότητας και συντομίας από την οποία κυριαρχείται. Το ανακριτικό αυτό σύστημα ισχύει και στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο, ενώ η εξουσία του δικαστηρίου για λήψη κάθε πρόσφορου μέτρου για την ανεύρεση της αλήθειας δεν οριοθετείται από το νόμο και, άρα, είναι απεριόριστη, αφού μπορεί να λάβει υπόψη ακόμη και άκυρα ή ανυπόστατα αποδεικτικά μέσα (όχι, όμως, και ανεπίτρεπτα), καθώς και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου ή αποδεικτικά μέσα εκτός του καταλόγου του άρθρου 339 ΚΠολΔ, αποδεδειγμένο από τους αποδεικτικούς τύπους της αυστηρής απόδειξης (ΑΠ 769/2015, ΑΠ 236/2015). Ως εκ τούτου, κατά τη διαδικασία αυτή δεν ιδρύεται ο λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 8 εδάφ. α' του άρθρου 559 ΚΠολΔ, για την, παρά το νόμο, λήψη υπόψη πραγμάτων που δεν προτάθηκαν (ΑΠ 154/2018, ΑΠ 636/2017, ΑΠ 528/2017) και, συνακόλουθα, από τον αριθμό 5 εδάφ. α' του (νέου) άρθρου 560 του ίδιου Κώδικα. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης, προσάπτεται στην προσβαλλόμενη απόφαση αναιρετική πλημμέλεια από τον αριθμό 5 εδάφ. α' του άρθρου 560 ΚΠολΔ που συνίσταται στο ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο με την απόφασή του έλαβε υπόψη του «πράγμα» που δεν προτάθηκε, ήτοι ότι το αναιρεσείον ΤΠΔ συμπεριλαμβάνεται στους καθ' ων η αίτηση του άρθρου 1 του ν.3869/2010, ενώ το αναιρεσείον δεν προέβαλε σε εκείνο το δικαστήριο αντίθετο ισχυρισμό. Ο λόγος αυτός της αναίρεσης είναι, πρωτίστως, απαράδεκτος, διότι στην

ΛΕΩΡΗΘΗΚΕ
Εισαγγελέας

παρούσα διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας δεν ιδρύεται ο λόγος αναίρεσης από τον αριθμό 5 εδάφ. α' του άρθρου 560 ΚΠολΔ.

Μετά από αυτά, η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να περιληφθεί διάταξη για δικαστικά έξοδα κατά το άρθρο 746 ΚΠολΔ, έστω και αν πρόκειται για υπόθεση που κρίνεται κατά τους κανόνες της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρ.3 εδάφ.β' του ν.3869/2010), γιατί η δικαστική διαδικασία του εν λόγω νόμου δεν επιτρέπει την εφαρμογή του άρθρου αυτού, καθώς επικρατεί η ειδικότερη ρύθμιση που προβλέπει το άρθρο 8 παρ.6 εδάφ.β' του πιο πάνω ν.3869/2010, κατά το οποίο «...Δικαστική δαπάνη δεν επιδικάζεται», που εφαρμόζεται και στην αναιρετική δίκη (ΑΠ 1400/2019, ΑΠ 1379/2019, ΑΠ 426/2019).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

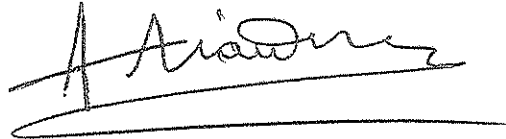
Απορρίπτει την από 24 Οκτωβρίου 2018 και με αύξοντα (ειδικό) αριθμό κατάθεσης 158/24-10-2018 αίτηση του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για αναίρεση της 9134/2018 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που δίκασε ως Εφετείο.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 10 Ιανουαρίου 2020.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

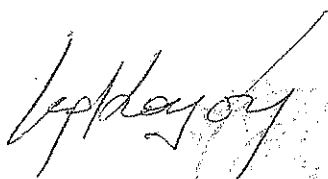

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 3 Μαρτίου 2020.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

03 ΙΟΥΛ. 2020

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΑΝΣΥΝΟΡΤΟΤΟΛΜΗ

ΘΕΩΡΗΘΕΝ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΗ

